

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hához hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetéseket árszabály szerint.

A városok érdekében.

A kormányoknak nincs városfejlesztési politikája. Az egyes kormányok alkalomadtán létesítenek itt ott egy-egy közintézményt a városok fejlesztése érdekében, újabbak már kapnak is pár millió koronát a városok az állam helyett végzett közszolgálatok némi kárpótlása fejében, de ezenkívül a városi tisztviselők sorsának javítása érdekében nem történt és nem történik semmi.

A képviselőház munkájának legnagyobb részét közjogi és közgazdasági kérdések absorbeálják, e körül vívják meg túsájkukat a pártok, de a városok érdekében nem száll senki sem. Elmúlt a mostani költségvetés általános tárgyalása anélkül, hogy egyetlen országgyűlési képviselő jónak látna megkérdezni a kormányt, hogy vajjon mit szándékozik tenni a városok fejlesztése érdekében?

Csodálatos, sőt valósággal érthetetlen, hogy a városi kerületek sok kiváló mandatáriusa közül senkinek eszébe nem jut a kormányt arra serkenteni, hogy a magyar városok sorsán javítson. Elismerjük, hogy a költségvetésben a városok állami dotációja két millióról háromra föl van emelve, elismerjük, hogy ebben a dotáció emelésben a kormánynak a városok iránti jóindulata jutott kifejezésre, de mi azt tartjuk, hogy sokkal radikálisabb és egyetemesebb kormányzati intézkedésre van szükség a városok érdekében.

A kormány kétségkívül túl van halmozva az államtól kielégítést váró igényekkel; amellet a normális kormányzati teendők mellett napról-napra olyan új kérdések vetődnek fel, amelyeknek sürgős és soron kívüli elintézése a kormány minden idejét igénybe veszi; maga a belügyminiszter miniszterelnök, öfelsége személye körüli és horvát miniszter egy személyben, úgy, hogy nem igen várható tőle a

kezdeményezés a városok érdekében, így tehát a városok képviselőinek lenne kötelessége a városok felsegélyezésének kérdését nemcsak napirendre tüzetni, de azt állandóan napirenden is tartani.

Más parlamentekben már régebben külön csoportokban tömörültek a városok képviselői, hogy megbizók érdekében egységesen sikra szálljanak s a városi képviselők blokkja már eddig is több országban szép eredményt mutat fel.

Ilyen egységes akciót már nálunk is indítottak egy ízben a városok képviselői. Amikor Wekerle Sándor adóreformja került a képviselőházban tárgyalás alá, akkor a városok képviselői több közös értekezletet tartottak s e közös konferenciának meg is lett a gyakorlati eredménye. Ennek tudhatók be egyrészt azok a módosítások, amelyeket Wekerle Sándor az adótörvényeknél a városi polgárság érdekében elfogadott, másrészt ezen konferenciák határozatát effektuálta gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, mikor a városok állami segítségét legelőször proklamálta.

A két millió, mely ilyen címen a költségvetésbe iktatott, elég kevés, de a jég mégis csak meg lett törve. A kétmillió korona kiutalását is majdnem egy esztendeig tartó huza-vona előzte meg, de a végén mégis csak megkapták a városok az első segítséget.

Az akkor megkezdett akciót folytatni kell. A városok képviselőinek és pedig pártkülönbség nélkül újra össze kell jönniök és közös egyetértéssel a 3 millió városi segélynek 4 millió koronára való felemelését keresztül kell venniök. De ezenkívül is sok olyan kérdés van, amelyet a városok képviselőinek közösen kell dűlőre juttatni.

Nagyon jól tudjuk mi azt, hogy egyes létesítendő közintézmények elnyeréseért a városok között versengés, sőt licitáció folyik, úgy, hogy

ilyenkor az egyes városok képviselői egymással szembe kerülnek, de ezek csak epizód jellegűek. Ezek a kérdések könnyen eliminálhatók és ezekre tekintet nélkül a városok képviselőinek meg kell találni a közös akciókhoz vezető utat, a közös akciók színterét. Nevezzék a képviselők ezen ad hoc tömörülést városi képviselők blokkjának, városi képviselők közös értekezleteinek, nekünk a cím, a coger mindegy. Nekünk a lényeg fontos. Ez pedig az, hogy a magyar városok parlamenti képviselőinek közösen és együttesen kell sorompóba szállani a városok érdekeiért, mert a városok felsegítése egyuttal a polgári társadalom megerősítését is jelenti. Vagy talán ép ezért nem szorgalmazzák a városok érdekét ebben az agrárius szellemű parlamentben?

Magyarul a Bácskai Naplóban először.

A titkos iratok. — Magyarország ügyei 1849-50-ben. — Az Egyesült-Államok kormányának hivatalos kiadványa

Mann levele a külügyminiszterhez.

(Folytatás.)

De attól tartok, hogy Miklósnak féltelen nagyravágyásában oly törekvései vannak, melyek messze túlterjednek Ausztria határain és nem érik be anélkül, hogy a szlávok hozzászoktattassanak a szolgálathoz. Ha őt kizárólag a természet első törvényének megtartása befolyásolná, úgy bármily kegyetlen legyen rendszere és támadó föllépése és bármennyire megbotránkoztatásuk érdekeinket, mégsem volna az emberiség ellen elkövetett nyilvánvaló gyalázatnak minősíthető. Nagy Péter, hogy utódjait a korlátlan abszolútizmus elveinek hű végrehajtására és gyöngébb államok elleni ragadozó tettekre ösztönözze, hagyományul a következő szavakat hagyta reájuk:

„Patakooskának találtam Oroszországot. Mint folyót hagyom hátra. Utódom nagy óceánná fogja fejleszteni, mely hivatva lesz megtermékenyíteni Európát.”

Amik most történnek a kontinensen, ugyancsak megkapóvá teszik e másfél évszázad előtti jóslatot a szabadság hívei számára, mert hiszen részben már megtörtént a „folyó” megnövekedése óceányszerű nagysága. Sok körülmény szomorúan emlékeztet,

Keresztények Hitelszövetkezete

I. kör, Egressy-utca, (Kovács Antal-féle ház.)

Elfogad takarékbetéteket kamatozásra. Folyósít **váltó, kötelezvény, annuitásos kölcsönöket** jutányos feltételek mellett :-

hogy a jóslat többi része is megvalósulófélben van. Nem tuzok, mikor azt állítom, hogy e percben a monarchikus kormányrendszer sok millió híve Franciaországban, Németországban és egyebütt szószólója az orosz rendszernek, a végnélküli ostromállapot rendszerének, a szurony uralma rendszerének, ilyképpen kívánva Európa azonnali megtermékenyítését olyan oceán alkotásával, minőt az első „minden oroszok cára” tervezett. A cárt kitartásra buzdítja, hogy szövetségeket talál oly hatalmakban és rokonszenvet oly népekkel, melyek őt, még nemrég, természetes és kérélehetetlen ellenségüknek tartották.

Most minden Magyarországtól függ és újabb dicső győzelmei dacára, jóformán tulsokat várunk tőle — ha ugyan van annak határa, mit várni lehet (különösen ha viszsztatérünk saját küzdelmeink történetéhez) egy nagylelkű néptől, mely el van szánva, lerázni a zsarnokságot — mikor arra számítunk, hogy le tudja gyűrti az ellene sorakozó tulerőt.

Ausztria és Szardínia között végleg létrejött a béke és Radetzky hadseregének jelentékeny részét Magyarországra küldik, mi megint csak a behatolók kilátásait fogja megjavítani. Három hónap alatt, ha a magyarok képesek oly sokáig kitartani, a küzdelem kedvezőtlen kilátásokat fog nyújtani ellenségeik számára. Ugy hiszik, hogy nem volna lehetséges a hadjáratot egy második évben is folytatni. Ezt nem engednék meg sem Ausztria, sem Oroszország pénzügyi viszonyai. Es egyikük se tudna kölcsönre szert tenni, ha ez év hadi műveletei siker nélkül záródnak. Ausztria papir pénze ez idő szerint husz százalékkal ér kevesebbet, mint névértőke és még lejjebb megy. Ily körülmények között és tuinagy államadósságok mellett, melyről nincs kizárva, hogy nem fog megfizettetni, új kölcsön lehetetlen. Azonfelül, ha Magyarország nem volna még hódítva a tél beállta előtt, Nagy-Británai és talán más hatalmak is el fogják őt ismerni. Franciaország és Németország népei pedig oly rokonszenvi tüntetéseket fognak rendezni, melyek megbuktatják a kormányokat Párisban, Berlinben stb., ha azok továbbra is közönnnyel akarnak a magyarok ügyére tekinteni. Az sincs kizárva, hogy a horvátok otthagyják vezérük lobogóját. Legalább erre vallanak a jelek. Híre jár, hogy vonakodnak elfogadni a március 4-iki császári alkotmányt. Boszniáról is beszélnek, hogy belső bajokban szenved és elégedetlen a paszával. Ez a magyarok előnyére válhatik, mert megerősítheti pozíciójukat Pétervárad mögött.

Nagy-Britániának legfőbb érdeke, ugy kereskedelmi, mint politikai tekintetben, hogy a magyar ügy győzelemre jusson. Azonban ugylátszik, hogy ennek nem ébredt tudtára, közvetlen a parlament elnapolása előtti időig. Azt hiszik, hogy most megpróbál tárgyalásokat folytatni itt és Varsóban az ellenségeskedések felfüggesztése érdekében és talán nem hivatalosan Kossuthal is érintkezésben van. A kormány hibát követett el, mikor elejétől fogva nem ellenezte Oroszország beavatkozását, de erre még vissza fogok térni egyik későbbi levelemben.

Legutolsó hírek szerint a magyar kormány Nagyváradra vonult vissza, egy erős várba a Tisza balpartján, nem messze a terület központjától, Dembinszki volt ott 50 ezer emberrel.

Még nem néztem át a követség levelezését. Stiles*) ur néhány nappal ideérke-

*) Stiles az Egyesült Államok bécsi követe volt 1849-ben. Fordító.

zésem előtt, köruttra indult Tiroton és Svájccon át Párisba és nem fog visszatérni szeptember 1-eje előtt. En 30-án érkeztem ide.

Tisztelettel:

A. Dudley Mann.

(Folytatása május hónapban.)

„Letarolt remények?”

(Folytatás.)

II.

Az elnöklő polgármesternek nem tellett kedve a kérdés jogi tárgyalásában, inkább azt hangsúlyozta, hogy a kérdésben van itélet és a kérdéses összeg tekintélyes... Hát az összeg nagyságának hangoztatása kétélű fegyver, mert ha nagy az összeg, az csak azt bizonyítja, hogy nagyon érzékenyen rövidítették meg a tanítókat.

Az ítéletekre általában áll, hogy megváltoztathatók.

Ennek a kérdéses ítéletnek még egy más hibája is van. Az, hogy azt a tanító-ságnak lemondásszerű jegyzőkönyvével, „új díjlevéllel” tették lehetővé.

Midőn Kuluncsics Pál előadta, hogy ezt erőszakkal vették ki a tanítóktól, az elnöklő polgármester elnevette a dolgot és el akarta ütni avval a megjegyzéssel, hogy: „szuronyok között iratták alá?”

Komoly dologról lévén szó, szívesen fogadunk helyreigazítást, de a kérdés ezen pontját egy tréfával nem látjuk elintéztéknek. Annál kevésbbé, mert annak az aláírásnak akkori forszírozása elárulta azt, hogy a tanító-ság ellenfelei is belátták a tanító igazát és szükségük volt arra, hogy a tanító maguk mondjanak le jogos igényeikről.

Mi történt?

Meznerics felügyelő igazgató nyilvános tanítói tanácskozáson kézzel-lábbal iparkodott meggyőzni tanító-társait, hogy nem tarthatják meg a városi korpótléket és kérte őket, hogy nyugodjanak meg változhatatlanságban. Irjanak alá erről egy nyilatkozatot, szóval mondjanak le támasztott igényeikről.

Egyetlen egy tanító nem irt alá!!

Ellenkezőleg, Mándich tanítót, aki szószólója lett a tanítói igényeknek, a tanító-ság kétszer egyhangulag választotta be az iskolaszékbe saját képviselőjének... Ez a történelemre tartozik. Ezek a tények élénken szólnak. A tanító-ság álláspontja nyílt, ismeretes.

Meznerics ur, ha tiszteli kartársainak meggyőződését és szabadságát, mindent tehetett volna ellenük, de az ő aláírásukat nem kereshette azok után. Mert az ugy festett, hogy őket játsza ki önmaguk ellen. A testvér nem kényszerítik, hogy testvér ellen tanuskodják; az apát fia ellen, a fiut apa elleni bizonyításra nem szokás kényszeríteni a humanizmus korszakaiban.

Szabadkán azonban egy tanító, mint felügyelő-igazgató tanító-társait kényszeríti arra, hogy „irjanak alá olyan okiratot, melylyel agyon fogják ütni az ő keresetüket.

A polgármesteri megjegyzés: „szuronyok között iratták alá?”, le akarja kicsinyelni ezt a tény, talán ügyes fogásnak minősíteni; mintha szuronyon kívül egyéb kényszer nem is volna a világon!

Ha ugy, akkor nyilvánosan kérdjük az illetékes tényezőket: a kérdéses „javadálmijegyzőkönyv”, „új díjlevél” vagy lemondási okmány aláírására, miért idézték a tanítókat a szűk főjegyzői hivatalba, mikor a tanító-ságnak rendelkezésére állanak a népiskolákban nagytermek és dísztermek, hogy kulturbálákat lehet rendezni bennük, a város

nagyobb dicsőségére és ezt a pipotya jegyzőkönyvet nem lehetne ott aláírni? Oh, igen lehetne, meg is kísérelte Meznerics, de ott az nem sikerült. A főjegyzői hivatalban azonban sikerült. A tanítók aláírták és utána ájudoztak. Az egyik azt mondta: Uram, mit csináljak, leányomat óhajtánám mielőbb álláshoz juttatni, ha ellenszegülök, szerencsétlenné teszem a gyermekemet; a másik fia érdekében csókolta meg az ostort, melylyel őket verik; a harmadik meg avval vigasztalódott, hogy „ő nem mondhat ellent.” A szelid lelkű nők meg kezeiket tördelték: de hát, hogy tudtak oly kegyetlenek lenni, hisz mi kijelentettük, megmondottuk, hogy nem mondunk le és mégis odaszólitának bennünket, s a főjegyző és felügyelő-igazgató kéri ennek aláírását, hogy tagadjuk meg?!

Es ezekkel az aláírásokkal mentek Budapestre, igazolni a tanítók gondolkozását és megnyerni az ítéletet, melylye a tanítók igényeit tönkreteszik. Azt hiszem, az ilyen ítélet nem bizonyít a tanítók ellen. Az ilyen ítéletre való hivatkozás egyáltalán nem tarolhatja le a tanító-ság reményét. A városi hatóság a főjegyzői hivatalban rendezett jelenettel elárulta, hogy nem bizott a törvény védelmében, nem a bírák igazságszeretetében, hanem a szemfényesztésre volt szüksége. Sőt, Meznerics a nagypónteki sötét éjszaka előestéjén olyanféle kiszólást tett, hogy a tanítók pártoskodtak, ha ezt nem tették volna, jobban sikerült volna a kérelmük... Hát én ugy tudom, hogy a tanító-ság zöme nem ellenzéki, a keresetét is csak azért indította meg ellenzéki emberrel, mert a hatóságpartiak nem vállalták annak képviseletét.

De az a körülmény, hogy a szabadkai tanítótestületben van néhány ellenzéki férfi is, csak nem lehet ok arra, hogy igazait felrugjuk vagy éppen azt a lealázó tomló-lást vigyük végig rajtuk, melyre Meznerics felügyelő-igazgató a főjegyzői hivatal segítségével vállalkozott.

A tanító-ság ilyen lealázása nemcsak kíméletlenség a szabadkai tanítótestülettel szemben, de bűn a magyar nemzet nevelése ellen is.

Milyen nevelést várunk az ilyen tanító-ságtól, melyet iyesmire képesnek igazol saját fenntartó hatósága. Nem keressük, kit terhel a felelősség azon tény miatt. Csak leszögezzük annak erkölcsi fogyatékoságát és ennek kapcsán hozott ítélet érvénytelenségét.

De hát kinek állott érdekében a tanító-ságot ily nyilvánvaló módon megrövidíteni vagy éppen üldözni? Sokan tisztán ezen egy kérdésen megakadva nem hajlandók a tanítók igazát megérteni, mert tanító-társuk, aki az ellenük irányult harcot vezeti.

Pedig ez sem egészen érthetetlen. Az 1907. évi XXVII. t. c. 15 § d post 2. bekezdése aziránt intézkedik, hogy a törvényes állami korpótléket csak tényleges tanítók élvezhetik, akik legalább harminc tanulót nyilvános iskolában tanítanak, akár mint egyszerű tanítók, akár mint igazgató-tanítók. Meznerics nem vezet iskolát, nem jár neki az állami korpótlék és így ő esetleg tanító-társai mögött maradhatna, ha a tanítók megkapnák az őket megillető jutalékokat csonkíttatlanul. Másrészt meg Meznerics az uralkodó pártnak választási elnöke és ugy látszik, bántja őt, hogy még akad tanító, aki máshová szavaz... Ezek természetesen magyarázati feltevések csak. Mert az, hogy kit mi vezet valamely elhatározásában, nagyon alanyi dolog és azt külsőleg bizton megállapítani nagy ritkán

A „Lombard és Zalogkölcson r. t.” helyiségei Teréz tér 83 sz. alatt vannak. Az intézet előleget nyújt beraktározott készárúkra és nyersterményekre. Jelzalogkölcsonők, heti betétek, takarékbetétek. Zalogház nyitva reggel 8-12-ig, délután 2-6-ig.

lehet; csak a tények és körülményekből következtetni lehet itt, hogy a mélyen lap-pangó irigységnek és pártbuzgóságnak lehetnek részei elsősorban, másodsorban a törvénynek félreértése is zavarólag hatott itt. Mert ugyan melyik ügyvédnek vagy éppen laikus embernek legyen türelme tanulmányozni a hivatkozott törvény eredetét, Apponyi indokolását? Mert akinek van türelme ehhez, meggyőződhetik, hogy ez a törvény szinte üldözi a szűkkeblű iskolafenntartókat, kik mint rossz kocsisok meg akarják dézsmálni az abrakot. Epen ezért határozta el a törvény, hogy a tanítók közvetlenül az állami adópénztároknál vegyék fel korpóllékaikat.

De Meznerics annak dacára is azt mondja, hogy az a városnak szól. . . . Es erről mondják, hogy ez jogfelfogás. De hogy az a jogfelfogás nem tarolta le a tanítóság reményeit, azt talán a laikus is beláthatja. Mindazon által a tanügy érdekében állónak tartanám azt, ha az iskolások jóakarattal venné kezébe ezt az ügyet és a hatósággal meg a kormánnyal egyetértőleg állapodnának meg valamely modus vivendibe. Mert az egészben annyi bizonyos, hogy a város ebben az ügyben még eddig nem győzött és ha kitarítás lesz a tanítóknak, ezt a pert kamatostul megnyerik.

Tanügybarát.

Vizsgálat a munkásbiztosítóban.

A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal kiküldöttéi dr. Zsigmond L. titkár, dr. Lukács Etrik fogalmazó és Csutor Kálmán számszámot tegnap érkezett Szabadkára, hogy a szabadkai kerületi munkásbiztosító pénztár vagyon- és ügykézelését a szokásos módon megvizsgálja.

A vizsgálat már meg is kezdődött. Rendőrök jároak a munkásoknál, elismervény ellenében beszédek a járulékfizetésekről kiadott nyugtákat. A vizsgáló bizottság azért szedeti be a nyugtákat, hogy meggyőződjék, vajjon azok ellenértéke elkönnyeltetett-e a munkaadók javára.

Mivel a bizottság éppen a tagjárulékoknál kezdte meg a vizsgálatot, tisztelettel szives figyelmébe ajánljuk a járulékok kivételénél és beszédénél előfordult, az érdekeltekre nézve sérelmes és törvénytelen eljárást.

Az 1907. évi XIV. t.-c. 48. § a értelmében a betegség időtartama alatt, ha a tag munkaképtelen, tagjárulékokat sem ő, sem a munkaadója fizetni nem köteles.

A vezetőségnek ismerni kell a törvény ezen rendelkezését; hogy van az, hogy mégis figyelmen kívül hagyja, s a betegség időtartamára kiírta a járulékokat, s azt még kifogás esetén is végrehajtás utján behajtatja.

Itt adunk panasz folytán a többi közül két esetet:

P. Ferenc kéményseprő fia a múlt évben a pénztári orvos rendelete folytán hosszabb ideig mint munkaképtelen beteg szem-bajával a kórházban kezeltetett. A pénztár pedig az egész betegség időtartamára kivette és beszédte a tagjárulékokat, ugyanígy egy segédje után, ki múlt év decembe-reben fektült a kórházban.

Ugy tudjuk, hogy a pénztár az egyéni lapokra feljegyezteti a szolgáltatások kiadását. Hogy van az mégis, hogy ha már évközben nem, de legalább az év végén, a lezárásnál nem írta javára a munkaadóknak az így jogtalanul felszámított és beszédett összeget.

Hisszük, hogy a t. bizottság ez ügyben is eljár, s felszólalásunk folytán tüzetesen megvizsgálja, hogy mennyi ehhez hasonló eset fordult elő az elmúlt évben.

(Folyt. köv.)

Keresztények csak keresztényeknél vásároljato k

HIREK.

— **A szerbek husvétja.** Vasárnap ünneplik a görög keletiek a feltámadás ünnepeét. A feltámadási istentisztelet hajnali félháromkor kezdődik, katonai zenekarral, díszszázaddal. A körmenet a Virág, Erzsébet, Kállay Albert és Jókay-utcákon át vonulva tér vissza a templomba. A görög keleti hitközség plébánosa kéri azon utcák lakóit, amelyen a körmenet átvonul, sziveskedjenek a körmenet tartamára ablakaikat kivilágítani.

— **Kinevezés.** Jaszenovics Gergely Szabadka-szent-györgyi káplánt az érseki hatóság Hercegszántói adminisztrátorrá nevezte ki.

— **Főispáni kinevezések.** Ifj. Vojnits István főispán Arnold Sándor, Gergurov Milán és Klemm Gyula árvaszéki fogalmazókat tiszteletbeli árvaszéki ülnökké nevezte ki.

— **Gyilkos suhanc.** Probojesavics Gergő és Fratics József zombori Nenadies szállási legények már régóta feszült viszonyban álltak egymással. Az utóbbi időben mindketten egy lányba szerettek bele, a mi a viszonyt még inkább elmérgesítette közöttük. A két haragos az elmúlt napokban este találkozott, szó, szót ért és Fratics riválisát egy nála levő karóval leütötte, Probojesavics agyrázkodást szenvedett, valahogyan még haza tudott vándorolni, de másnapra meghalt. A gyilkos 18 éves suhancot a rendőrség letartóztatta.

— **Öngyilkos cselédleány.** Rídeg Róza 30 éves cseléd az éjszaka Dalos-utca 757. szám alatti lakásán zsirszódát és gyufaföldet ivott. A mentők haldokolva vitték a kórházba. Tettének okát nem tudják.

— **Vérrel építenek.** Plettl Báli 18 éves munkásnak a csendőrlaktanya építésénél egy vasdorong esett a bal lábára és a hüvelyk ujját lemetszette. A mentők köztették be sérülését.

— **x Eladó kerékpár.** Jókurban levő kerékpár szabadonfutóval 70 koronáért eladó. Bővebbet Thurzó cipésznél Kossuth u. ca.

— **x Apró bukszusok** és egy pár száz róza eladó Futó Mihálynál, a bajai temető gondnokának virágkertészetében.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Drótostót.

Egymásután két estén át régi opereteket elevenített föl Krémer Sándor szabadkai színtársulata. Szerdán a Bob herceget, tegnap este pedig a Drótostót. Mindkettő — előre is kijelenthetjük — balul ütött ki. Ha vendégszereplésekkel nem tartikán a direktió a sivar pótsezont, bizony nem igen volna közönsége ezeken a széptavaszi estéken rozzant színházunknak. Így mégis csak van közönség. Igaz, hogy kevés, de még ez a kevés is sok arra, hogy olyan botrányos készültséggel előadott darabokat végig nézzen, mint a Bob herceg és a Drótostót. Már kérem ezek csak nem érdemlik meg a közönség bosszankodjunk, bizony nem érdemes a „Színház”-hoz címzett társalgóba mennünk. Ertsenek ebből a két estén át szereplő művészek és művésznők.

A Drótostót egy cseppet sem volt rosszabb a Bob hercegnél. A kar — különösen a női kar — botrányos készültséggel áll a pódiumra. A rendezésben megboosáthatatlan hibák vannak napról napra. A ruhatár! — erről jobb nem beszélni! Es a szereplők. Es a szereplők elsősorban nem szeretnek szerepet tudni, mert itt a tavasz és jobb a korzón sétálni, mint a darabbal törődni. Így fordulhat elő, hogy tegnap a Drótostót szereplői közül többen nem tudták szerepeiket. Borbély Lili a tót cselédleány szerepét meglehetősen természetességgel adta.

Csak az utóbbi időben a hangjával nem vagyunk kibékülve.

Szántó János is borzasztó énekmenetudással tündökölt. Fehér Gyula színtelen volt. Szathmáry ellenben sokat ripacszkodott. Pedig lehetne már róla. H. Jobbay Nusi ellenben ez este kedves és fess Mici volt. Szalma a huszárkáplárt, Szentiványi az őrmestert elég jól alakította. A többiek azonban számításba sem jöhetnek. Közönség a földszinten nagyon kevés volt.

TÖRVÉNYSZÉK.

Bűnügyi főtárgyalások.

A szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság a következő bűnügyekben hozott ítéletet:

Ellített besurranó tolvaj.

Ez év farsangutolján — február 28 án — a vig farsangi menetben két detektiv egy delikvenst cipelt a rendőrségre. Merayák János 21 éves notórius tolvaj volt a beki-sért, aki Szuvajdsity Obrád vendéglőstől 2 drb női órát 112 korona értékben és Rádics Jánostól két drb gipsz figurát 8 korona értékben elloptott.

A bíróság két rendbeli lopás büntette miatt hat havi börtönrre ítélte Merayákat.

Sajtpódr.

Stein Mór budapesti születésű bajai ügyvédjejlét nyomtatvány utján elkövetett rágalmozás vétsége miatt került a bíróság elé. Stein Mór Rajk Aladár bajai ügyvéd irodájában volt alkalmazva és mint ilyen a választás ideje alatt röpiratot adott ki a mungópárt ellen. Ebben a pamphletben Madár Zsigmond és Gyurosovics István bajai lakosok is említve voltak, akik rágalmozásért feljelentették Stein Mórt. A bíróság két rendbeli rágalmozásban mondta ki bűnösnek Stein Mórt és fejenkiut 50 korona fő- és 10 korona mellékbüntetésre, összesen 120 koronára ítélte.

Rendőrök a vádlottak padján.

Szücs István 36 éves és Hallgató János 35 éves szabadkai városi rendőrök hivatali hatalommal való visszaélés vétsége miatt kerültek ma délelőtt a vádlottak padjára. Vádlottak múlt év július 31-dikén Rizsányi Mihály Halasi szőlői lakost őrzárati szolgálatuk teljesítése közben ökölcsepásokkal, földrelőkéssel és puskatussal bántalmazták.

Szücsöt külön vádolja az ügyész, hogy ugyanekkor Futó Pál VIII. kör 409. szám alatti kocsmájában Futó kocsmáros, Kovács Birkáss Péter VIII. kör lakost és Takács Antal máv. kalauzt arcul, mellbe verte és Hallgató kollegájával töltött puskát szegezett rájuk.

Vádlottak természetesen tagadták a főtárgyaláson tettüket. A tanúk azonban mind eskü alatt vallottak és megerősítették sértettek állításait. Kiderült, hogy a rendőrközönség levették a mellszámukat, hogy föl ne jelethessék őket. Kiderült, — Futó kocsmáros szemükbe mondta — hogy nála mindig őrzárat közben ettek-ittak a rendőrök.

Futó Pálné vallomása érdekes. Mikor Takács kalauz azt mondta, hogy: „Itt mungó-állapot uralkodik!” — a rendőrök ezt válaszolták: „Biz' nem parancsol itt még Mukics Simon se!” — aztán pofozni, ütni-vern kezdték a függetlenségi érzelmű polgárokat.

A bíróság bizonyítva látta a fölhozott vádakot és bűnösnek mondta ki a két rendőrközönséget 2 rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés vétségében és ezért Szücs Istvánt három heti fogházra és 20 korona mellékbüntetésre, Hallgató Jánost pedig egy heti fogházra ítélte.

Az ítéletet az új büntetőnovella szerint 3 évre felfüggesztette a bíróság.

A tárgyalás elnöke: Salánky József dr. Birák; dr. Deuck Tivadar és Steffler Béla. Ügyész: Szabados Béla dr. Védő: dr. Vinkler Elemér.

Szőlővessző-eladás

Egészséges, fajtiszta, ősszel szedett, sima Olasz Rizling 10000 drb és Kövidinka 40000 drb **ezre 6 koronáért;**
fehér Szlankamenka (Magyarka) 20000 darab **ezre 8 koronáért;**
kapható Kovács Antal Szabadkai Takarékpénztár és Népbank pénztárnokánál.

Kiadó lakások.

Kényelmes és olcsó lakást igénylő közönség becses figyelmébe ajánlatik, hogy a vasut közvetlen közelében a vajgyár és gázgyár mellett épült **bérházban** kaphatók kétszobás új lakások egy utcai és egy udvari pingált és padlós, konyha élestar, külön padlás pineze, sertés és csirke állal ellátott fűskamra, közös mosókonyha, valamint a még szükséges összes mellékkeliségekkel, szivattyús ivó víz kutakkal, víz levezetési csatornázásokkal fedett gangokkal téglá járdákkal ellátott kényelmes lakások, ugyanott egy nagy üzlethelyiség és hozzá tartozó lakással május 1-től vagy még előbb is bérbé kiadandók a legmértányosabb árak mellett, továbbá a katonateza 462. sz. a. egy 3 szobás kényelmes jó udvari lakás is kiadó. Erdeklődők részéről megtekintethetők bármikor a helyszínen a házfelügyelőnél, vagy **Kladek István** háztulajdonos cserép- és téglagyári irodájában. **Telefon 88 szám.**

1787-5-4.

SIRKÖVEKBEN

nagy választék.

KÖFARAGÓMUNKÁKAT

jutányos árak mellett készítünk.

PALATINUS és BARTUS

sirkőraktára

Szabadka, Deák-u. 68. Huspiac.

Ujabb felhívás az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik a hadmentességi díjra vonatkozó bejelentésüket a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben hadmentességi díjuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapíttatni.

Kelt Szabadkán, 1911. év április hó 20-án.

Gulyás,
adóhiv. főnök.

Sipos Károly

Butorüzlet kiárusítása
üzletfelosztás miatt
A legizlésesebb, a legfinomabb és egyszerűbb butorok, hálószobák, ebédlők, szekrények, asztalok, székek, minden szükséges szobabutor **előállítási áron eladó.**

1747-10-10

Sipos Károly,

Kazinczy- (Gombkötő)-utcai butorkereskedésében.

Kelebián a vasuti állomással szemben,

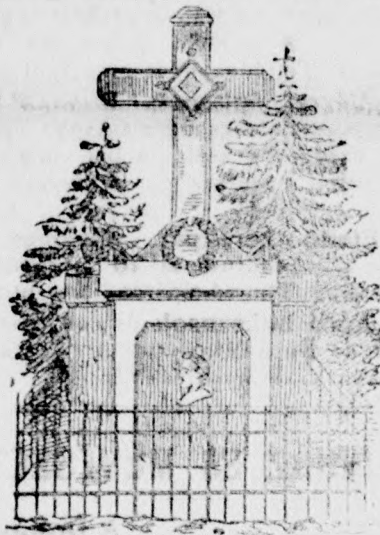
három lánca termőszőlő, egészséges gyümölcsfákkal, lakóházzal, szabadkéből eladó. Tudakozódhatni Takács Danielnél, (Mátyás-utca 48. szám.)

Ugyanott kitűnő minőségű fehér bor, nagyobb mennyiségben eladó.

1767-20-11

NYOMTATVANYOK
LEGJUTÁNYOSABAN
KÉSZÜLNEK A
SZT.-ANTAL NYOMDÁBAN.

Ajánlom saját készítményű SIRKÖVEIMET

a legolcsóbb gyári árban.

Elvállalok mindennemű **KÖFARAGÓ-ÉS GIPSZ-MUNKÁKAT,**

betűk kivésését és aranyozását.

:-: Költségvetések és rajzok díjtalanul. :-:

Egyben felkérem a nagydíjazott közönséget, hogy mielőtt bárhol sarkövet venne, győződjék meg olcsó áraitól.

Fekete Dezső

:-: Szabadka, Deák-utca :-:

Piukovich-ház (Huspiac.) Gál Péter temetk. váll. mellett.

Teljesen újonnan felszerelt előnyomda.

ÉRTESÍTÉS! Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, VERMES-féle ház (kis Kápolna térszomszédságában) levő BAUER JOZEFA-féle **divat-, norinbergi- és rövidáru-üzletet**

átvettük. Főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy becses vevőinknek úgy szolid áraink, mint pontos kiszolgálásunk által becses pártfogásukat kiérdemeljük.

Alázatos tisztelettel

Csóvics és Sztipáncsevics.

1791-14-3

Teljesen újonnan felszerelt előnyomda.